

תקונא חד וארבעין

<p>בראשית תמן תשרי ודא דרועא תניינא יום תניינא יש"ת השך סתרו (&) [פא ע"ב] אשתאר ר' איהי רא"ש השנה ותמן הבדלה (צא ע"א) בין טוב לרע ובראש השנה מלכא איהו דין וכל ספירן אתקריאו דינין ומשפטין מסטריה וכל צבא השמים קיימין עליה מימיניה ומשמאליה אלין מימינין לכף זכות ואלין משמאלין לכף חובה וכד ישראל יתערוך בשופרות וסלקין תמן לשכינתא דאיהי תרועת מלך בעשרה שופרות בנין דאיהי לא סלקא פחות מעשרה בההוא זמנא ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א 1) אפריש קודשא בריך הוא בין אלין דמימינין לכף זכות ובין אלין דמשמאלים לכף חובה ואתמר הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע:</p>	<p>בראשית. שם תשרי, וזו זרוע שניה, יום השני. "יש"ת חשך סתרו", נשארה ר', היא ראש השנה, ושם הבדלה בין טוב ורע. ובראש השנה, המלך הוא דין, וכל הספירות נקראו דינים ומשפטים מצדו. וכל צבא השמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו, אלו מימינים לכף זכות ואלו משמאלים לכף חובה. וכשיתעוררו ישראל עם שופרות ומעלים לשם את השכינה, שהיא תרועת מלך, בעשרה שופרות, משום שהיא אינה עולה פחות מעשרה. באותו זמן "ויהי מבדיל בין מים למים", מפריד הקדוש ברוך הוא בין אלו שמיימינים לכף זכות ובין אלו שמשמאלים לכף חובה, ונאמר "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע".</p>
--	--

בראשית תמן כו' - עתה מפרש מאמר ג', שהוא ביומא תניינא. וז"ש יום תניינא, ואמר דרועא תניינא, ר"ל שהוא מים דפרשה¹, שהן אור ומים כנ"ל (פט ע"ג): יש"ת - ר"ל, דתשרי, כמו שמפרש והולך. ונאמר "חשך סתרו", ששם חשך וסתרו, הוא בכסה כו'², בכסה ביום, ר"ה שהוא ר', כמו שמפרש והולך: **ותמן הבדלה - דאיהו דין, ר"ל לכן היתה הבדלה בשני, שכל הבדלה ומחלוקת הוא מסט' דיניא, ועי' בפרשת בראשית (יו ע"א³) **הכא מחלוקת ברזא דשמאלא כו'**, עש"ב הרבה: { צא ע"א } **וכל ספירן אתקריאו כו'** - ר"ל, דלכן נאמר ביום ראשון ה"פ אור וכאן ה"פ מים, בה' ספי', שכולם הם מים מסטריה: **וכל צבא השמים כו'** - כמ"ש **במלכים** (&) והוא בין מים למים דכאן, וכמו שמפרש והולך **בההוא זמנא ויהי מבדיל כו' כגון הבדלו**, ר"ל אלו לחיים ואלו למיתה, כמו הבדלו דשם. ועי' פרשת אמור (ק ע"א)⁴ ואמר שם (ק ע"ב) **ת"ח לקבל דא תלתא ספרים כו' כך הוא לתתא וע"ד נכתבים כו'**⁵, וז"ש וכד ישראל יתערוך בשופרות, שהוא ע"י שופר, כמ"ש שם**

? :Commented [YL1]

?

- מאיר התיקון -

?? 1

2 תהלים פא ד: תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו.

3 עי' מלואים אות (א).

4 עי' מלואים אות (ב).

5 ז"ל בשלימות: ת"ח לקביל דא תלתא ספירן פתיחין ביומא דא וכמה דרחמין מתערין ודינין קשיין אתכפיין ועאלין לדוכתייהו כך הוא לתתא כגוונא דלעילא דינין קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא ומאן אינון אלין אינון רשעים גמורים דאינון דינין קשיין דאתכפיין ואתעברו מעלמא ועל דא נכתבים ונחתמים וכו' אמר ר' אבא ודאי דא הוא בריא דמלה בריך רחמנא דשאלנא ורווחנא בהני מלי:

תרגום: בא וראה כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכפים ונכנסים למקומם, כך הוא למטה כדוגמא שלמעלה, הדינים הקשים נכפים ועוברים מן העולם. ומי הם אלו, אותם רשעים גמורים שהם דינים קשים שנכפו ועברו מן העולם, ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא ודאי זהו ברור הדבר, ברוך הרחמן ששאלתי והרווחתי את הדברים הללו.

ביאור: הם חסד צדיקים גמורים, גבורה רשעים גמורים, תפארת בנוניים, וכמו שהדינים מתבטלים כן אלו הרשעים שתלויים בקליפות הם נחתמין למיתה בשעתם בהתבטל כחם הם כלים מאליהם ונכנסים בנוקבא דתהומא רבא והיינו נחתמין למיתה, אמנם צדיקים גמורים שהם רחמי החסד הם לחיים מתפשטין בכל העולם ובכל הכסאות ובכל העולמות והם גוברים, אמנם בנוניים שהם רחמי התפארת תלויים שאין ייחוד עם המלכות עד החג ולכן תלויים ולא שריין על מלכות (אור יקר), פי' נגד חג"ת שהצדיקים חסד לכך נחתמים לחיים לאלתר והרשעים בגבורה וביונונים בת"ת (מ"מ).

כנ"ל, והבדלה הוא ג' ספרים הנ"ל, שהוא מכריע בין מים למים, והן ג', מימינא מכריעין הכל לחיים כו', והקב"ה מכריע אלו כו'⁶:

<p>ועל האי תשרי אתמר בתשרי נברא העולם ותמן שבת תניינא מאלין שבע שבתות (נ"א ותמן בת שית בת מאלין שית) וחמשא רקיעין ושיתתאה שמים אינון לקבל שית יומי בראשית ובבלהו אמר טוב בר מיומא תניינא בגין דלית בתשרי א' לאשלמא בראשית בגין דאסתלק בחובה דאדם ובגין דא צפון איהו פגים ובגין דא מצפון תפתח הרעה (ירמיה א יד) עד דאשתלים וכמה דאברהם דאיהו ימינא יומא קדמאה ביה כלילין ותליין מאתן וארבעין ותמניא פקודין דעשה הכי נמי מיצחק דאיהו כגוונא דיומא תניינא תליין בה שס"ה מצות לא תעשה יומא תליתאה ביה כליל כלא מניה תליין פקודין דעשה ולא תעשה כענבין באתכלא:</p>	<p>ועל התשרי הזה נאמר, בתשרי נברא העולם (ר"ה י"ב), ושם שבת שניה מאותן שבע שבתות (ושם בת שש בת מאלו השש), וחמשה רקיעים. ושתי שמים הם כנגד ששת ימי בראשית, ובכלם אמר "טוב", פרט ליום השני, משום שאין בתשרי א' להשלים לבראשית, משום שהסתלק בחטאו של אדם, ולכן הצפון הוא פגום, ולכן "מצפון תפתח הרעה", עד שנשלם. וכמו שאברהם, שהוא ימין, יום הראשון, בו כלולות ותלויות מאתים ארבעים ושמונה מצוות עשה, כך גם מיצחק, שהוא כדוגמת יום השני, תלויות בו שלש מאות ששים וחמש מצוות לא תעשה. יום השלישי, בו הכל כלול, ממנו תלויות מצוות עשה ולא תעשה, כענבים באשכול.</p>
---	--

ועל האי תשרי כו' - ר"ל, שבדין נברא העולם, כמ"ש בראשית ברא אלהים. ול"ב נתיבות, הכל אלהים, אלא שאח"כ שיתף הקב"ה רחמים, ה' אלהים כו'⁷: **ותמן שבת תניינא כו' - עי' לעיל** תיקון לו שדרש בבראשית, שבת קדמאה. ובראשית ברא שית, שית יומין דיליה, הן ב', תהו כו', כמ"ש. וכאן על שבת תניינא ושית יומין, ה"פ רקיע בה' ספירות, ושית שנאמר שמים: **דלית בתשרי כו' - שהוא אור דאסתלק משם בחטא אדם דאכל מעץ הדעת טו"ר**, דשם פרודא בין ימינא לשמאלא, כמ"ש ל' (קא ע"א &) וכנ"ל, עד לעתיד לבא, שיחזור עץ החיים, וז"ש **עד דאשתלים**. *וכאן צ"ל תיקון ל"ה **בתשרי אתברי**, קודם מ"ש למעלה, **ותמן שבת תניינא**, ואחר סוף תיקון ל"ה **ותמן שבת תניינא מאלין כו' עד עד דאשתלים**, ואח"כ תיקון ל"ו עד סוף התיקון ומדחילו ורחימו **אתייהבו פקודין דעשה ול"ת**, ואח"כ מ"ש כאן, **וכמה דאברהם כו' ה"נ מיצחק כו'**, ור"ל שהן דחילו ורחימו, כידוע אברהם אוהבי (&) ופחד יצחק (&). ואמר **וכמה דאברהם כו'**, שידוע שממנו רמ"ח מ"ע, חושבן שמו, והן שמי זכרי עם י"ה דאלהים ו"ה דאלו"ה. וביומא תליתאה כולל שניהם (בשם הוי"ה וכמ"ש בזו"ח עח ע"ב (תד"ח טו ע"א) ע"ש) ובתורה שהוא תרי"ג בחושבן עם כלילות ב' ימינא ושמאלא וכלולין ג"כ בד' אותיות הוי"ה דיליה כנ"ל:

Commented [YL2]:
פתח בב' רוצה לומר התורה: לא אדכר תמן א' בתשרי דלא יתכן לאדכרא בה זמנא אחרא רוצה לומר דאלף הוא דין ותשרי הוא גם כן דין ומביא ראיה שנאמר נר כו' ונר הוא משמאלא כמו שאומר בתיקון ל"ג ואדם שמא מפרש מ"ס שורש גבורות בוצינא דקרדינותא: {גיל פט?}

תקונא ארבעין ותריין

<p>בראשית תמן איש דאתמר ביה (בראשית כה כז) ויעקב איש תם ודא יומא תליתאה דהא תלת אומנין הוו עד הכא יומא קדמאה ויומא תניינא ויומא תליתאה כל חד אפיק אומנותיה יומא קדמאה אמר ליה ההוא⁸ אמון מופלא ומכוסה דאיהו איין כליל תלת ספירן א' כתר י' חכמה ו' העליונה.</p>	<p>בראשית, שם איש, שנאמר בו "ויעקב איש תם", וזה היום השלישי, שהרי שלשה אומנים היו עד כאן, היום הראשון והיום השני והיום השלישי, כל אחד הוציא את אומנותו. היום הראשון אמר לו, אותו אומן מופלא ומכוסה, שהוא א"ן, הכולל שלש ספירות, א' כתר, י' חכמה, ו' בינה. וה' אותיות מנצפ"ך מהעולם הבא הם כנגד ה' העליונה.</p>
---	--

- מאיר התיקון -
⁶ בענין הבדלה עי' לעיל פב ע"א ד"ה ויבדל וכו'.
⁷ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**
⁸ "ויומא תליתאה כל חד אפיק אומנותיה יומא קדמאה אמר ליה ההוא" נמחק בגר"א ובמקומו איתא "וההוא".

בינה וה' אתון מנצפ"ך מעלמא דאתי אינון לקבל ה' עלאה ⁹ :	
--	--

תיקון מב בראשית כו' - על מאמר ג', שהיא ביום הג', כמו שמפרש והולך: דהא תלת אומנין כו' - שהן אור מים וארץ¹⁰, ואלו עצמן הוציאו תולדות בג' ימים האחרונים, יהי מאורות (&), וישרצו (&), ותוצא כו' (&). וכאן אמר רקיע (שעיקרו מהמים הוא, וחשיב מה דאפיקו. והכל א', במים עזים (&), ברקיע עוזו (&), כידוע. ועי' לקמן ריש תיקון מ"ד, הכא תלת אומנין כו') והן חג"ת אבות, ונה"י תולדות, בניך למודי ה' (ישעיה נד יג)¹¹, וכל א' אתקשר בדרגיה, כמש"ל (עז ע"א &): כל חד אפיק - כמ"ש למטה, דבכל א' נאמר "יהי", ואח"כ העשיה, שהוא אפיק אומנותיה, ור"ל הציורוי היה לג' ימים האלו, שיפיקו לאלו ג', אור רקיע וארץ וכן עשו. והציורוי היה מג' דעליהון, כח"ב, כמו שמפרש והולך: *יומא קדמאה אמר ליה - ל"ג כ"ז וכצ"ל וההוא אמון כו' נו"ן בינה אמר לכ"א { צא ע"ב } מתלת כו', וז"ש למטה וה' אתון כו', הוא הגהת התלמידים ופי': אמון מופלא ומכוסה - הוא כתר כמ"ש (&) ואהיה אצלו אמון. ואהיה הוא בכתר (זהר ח"ג יא ע"א) ואמרו בריש ב"ר (&)¹² אמון מכוסה, כמ"ש האמונים כו', אמון מוצנע, כמ"ש ויהי אמון כו'. ובמקום "מוצנע", אמר "מופלא". והענין אחד. ואמר שם¹³, ד"א אמון אומן כו', וז"ש כאן אמון דהוא ראש האומנים, המצוה להאומנים לעשות, וכמ"ש לעיל דהא תלת אומנין כו', והוא אומר להם לעשות, כמו שמפרש והולך. ונקרא מופלא¹⁴ ומכוסה על ב' דרגין דביה, כמ"ש בריש תז"ח (ג ע"א) ע"ש. והן נגד ג"ר, כח"ב, נגד בינה אמון, כמ"ש בפרשת בראשית (כב ע"א), ומופלא הוא פליאות חכמה, ומכוסה בכתר עליון¹⁵, דמתכסה בספירן, כידוע. והן כלילין כולם ביה בג"ר דביה¹⁶ אמון מ"ס כידוע, והכל כנ"ל, וז"ש כליל תלת כו': דאיהו אין כו' - דמחכמה מתחיל יש, אבל כאן אין לגמרי¹⁷, דחכמה מציאותו מושגת ולא מהותו¹⁸, אבל כאן אפילו מציאותו אינה מושגת, ואינו רמוז רק בקוץ (זהר ח"ג י ע"ב), ואינו רק שורש ע"ס: כליל כו' - ר"ל, בג' אותיות אין, כמו שמפרש והולך: א' כתר - (א' דאיהו או"ה¹⁹ שכולל כל הוי"ה באלף²⁰, כ"ו) דהוא יחודא דכולא, שותף השלישי²¹, ושם אח"ד, י"ג מכילין דרחמי²², ושם עד שלא נברא העולם היה הוא ושמו אחד (זו"ח

- מאיר התיקון -

⁹ 'וה' אתון מנצפ"ך מעלמא דאתי אינון לקבל ה' עלאה" נמחק בגר"א.

¹⁰ עי' לעיל פט ע"ג: בדכורא אור מים הוא חו"ג.

¹¹ עי' ז"ח כח ע"א: וכד הוה בידיהו דמשה ואהרן דאינון אחידין בנצ"ח והו"ד דאינון תרין סמכין איקרי מטה לישנא דסמכא דהא ע"י אסתמיק עלמא באורייתא דנפיק מבין תרין למודי ה' ואתייהבא על ידיהו ועל דאינון סמכין לעלמא באורייתא דנפיק מבין נצ"ח והו"ד דאחידן בהו קרא ליה מטה ומאן דאחיד באורייתא סמכא ליה ומחזקא ליה על ירכוי דלא יסטי לימינא ושמאלא.

תרגום: וכשהיה בידי משה ואהרן שהם אחוזים בנצ"ח והו"ד שהם שני עמודים נקרא מטה לשון של תמיכה שהרי על ידו נסמך העולם בתורה שיוצאת מבין שני למודי ה' ונתנה על ידם ועל שהם תומכים את העולם בתורה שיצאה מבין נצ"ח והו"ד שאחוזים בהם קראה לו מטה ומי שאוחז בתורה תומכת אותו ומחזיקתו על ירכוי שלא יסטה ימין ושמאל.

¹² ז"ל: @@@@

¹³ ז"ל: @@@@

¹⁴ עי' לקמן קלח ע"א שמופלא היא אוירא ומוכסה היא מו"ס, ועי' לש"ו ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה את הגרסא לקמן קלח ע"א, שמכוסה למעלה ממופלא, ועי' ס"י יד ע"ג שגורס כמו שכתוב בביאורים, וכן בתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה.

¹⁵ עי' לקמן קלח ע"א (לש"ו).

¹⁶ ר"ל גולגלתא דקד"א ומ"ס שהם כח"ב ברישא דא"א וז,ש אמון מ"ס כידוע ור"ל שהוא בינה ברי' דא"א ומופלא הוא על קד"א ומכוסה הוא על הגלגלתא שהוא הז"ת דבינה דרדל"א שנתלבש בז"ת דגופא דרדל"א ומתפשטים בא"א וכמו שכתב רבינו בספד"צ ט ע"ג ושם בליקוטים (לש"ו)

¹⁷ עי' זהר ח"ג רנז ע"ב, ותז"ח ז ע"ב.

¹⁸ עי' זהר ח"א א ע"ב בינה קיימא לשאלה.

¹⁹ עי' לעיל ה ע"ב ולקמן קמח ע"א ד"ה א' אור כו', ז"ל, שמתלבש בתוכם דוגמת הכתר כו' אותיות הו"ה והכתר הוא א' שמתלבש בתוכם א"ה או"ה.

²⁰ ל' למעלה י' למטה וב' ויין כזה: ✱.

²¹ עי' נדה לא ע"א: תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו.

²² מידות הרחמים.

ב ע"ב) בכתר, דו"נ התחלתן מחכמה כמ"ש בא"ז (רפח ע"א)²³, ושם אין אלהים עמדי (דברים לב לט)²⁴:
י"ד חכמה – י' של שם, ומסט' ע"ס עשר חכמות כמ"ש בתז"ח (עג ע" ? &) עי' שם באורך ובפ'
 ויקרא (י ע"ב) **תאנא בספרא דחנוך בשעתא כו' א"ל על יוד כו'**²⁵ עי' שם הטיב. נ' הוא נ' שערי
 בינה:

<p>אמר לכל אחד משלשת הימים שיוציא אמנותו. אמר ליום הראשון "יהי אור", מיד הוציא אמנותו ועשה אותה, זהו שנאמר "ויהי אור". והרי פרשוהו, שאין הויה אלא על ידי עשיה. א' מן א"ן, שהיה פורח באויר, הוציא אור. י' הוציא רקיע. ך' מן אין הוציא יבשה. זהו שנאמר "ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה (בראשית א ט) ויאמר אלהים יקוו המים הכא כמה פקודין פקודא דיחודא (צא ע"ב) ופקודא דפריה ורביה פקודא דיחודא דאיהו יקוו המים מתכנשין יחודא דכל ספירא וספירא לאתהר חד דאיהו כנישו דכלא אל מקום אחד דאיהו מקוה ישראל ה' (&):</p>	<p>אמר לכל אחד משלשת הימים שיוציא אמנותו. אמר ליום הראשון "יהי אור", מיד הוציא אמנותו ועשה אותה, זהו שנאמר "ויהי אור". והרי פרשוהו, שאין הויה אלא על ידי עשיה. א' מן א"ן, שהיה פורח באויר, הוציא אור. י' הוציא רקיע. ך' מן אין הוציא יבשה. זהו שנאמר "ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה". ויאמר אלהים יקוו המים" כאן כמה מצוות, מצות היחוד ומצות פריה ורביה. מצות היחוד שהיא "יקוו המים", מתכנסים היחוד של כל ספירה וספירה, "למקום אחד", שהיא הכינוס של הכל, "אל מקום אחד", שהוא "מקוה ישראל יהוה".</p>
--	--

א' מן אין דהוה כו' - ר"ל, אלו הג' הן שלשה שכוללין הכל, שמים ואויר וארץ, שהן כלל הכל, בין בעולם ושנה ונפש²⁶, וע"ס, וג' עולמות, ובנשמה, ובכל דבר. ואויר באמצע בין רקיע לארץ, שהוא המכריע, ושמים וארץ חו"ג כמ"ש כאן. והכתר לא אפיק שום דבר, כי הוא "אין", אלא כד מתעטף באור²⁷, דהוא דעת, ה"פ אור, ה"ח, שהוא אויר, בהתעטפות הי' בה' אור, דהוא כליל י"ה, חו"ב, והוא אויר, וכמ"ש ל (עו ע"ב &) **נתיב תליתאה כו'** (ע"י אפיק אור, וכן בג' רישין רישא עילאה²⁸ ע"י אוירא, דשם גנוז דעת דעתיק יומין²⁹) ואלו ג' כלולין באי"ש, דרגא דיעקב³⁰, דכולל ג' הימים, והוא כולל ג"ר, כמ"ש בתז"ח (עג ע"ב &) **איש א' כתר י' חכמה ש' תשובה**. והענין ששם הוא ן', וכאן ש', כי האתון דיהוה נכללין כל דרגא ממה שעליה, ה' מי' הוא נ' שערי בינה כמ"ש בכ"מ, ו' ממנה הוא שי"ן, וה' בתראה אלף ות"ק מפתחאן כו'³¹, כידוע. ולכן בבינה נ' וכאן בת"ת ש' (וזהו י"ש בחכמה דכולל חו"ב, כ"ח מ"ה, ועם כתר איש כנ"ל, וכולן נכללין לבד מן הכתר, דהוא א', ולכך לית חושבן ביה): **פקודא דיחודא ופקודא דפ"ו** - והן ב' מאמרות דיום השלישי, "יקוו" ו"תדשא", אלא { צא ע"ג } שנכללין זה בזה. אבל העיקר הוא כאן דיחודא

– מאיר התיקון –

²³ כד אתתקן אפיק ט' נהורין וכו'. ועיי"ש רצ ע"א: ז"ל: ת"ח בשעתא דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין בעא לאתתקנא כלא אתקין כעין דכר ונוקבא באתר דאתכלילו דכר ונוקבא לא אתקיימא אלא בקיומא אחרא כעין דכר ונוקבא.

²⁴ עי' מבו"ש ש"ג ח"ב פ"ג, שעה"כ ויעבר ה.

²⁵ תאנא בספרא דחנוך בשעתא דאחזיאו ליה חכמתא דרזין עלאין וחמא אילנא דגנתא דעדן אחזיו ליה חכמתא ברזא עלאה וחמא דכלהו עלמין הוו מתקשראן דא בדא שאיל לון על מה קיימין אמרו ליה על י' קיימי כלהו ומניה אתבניאו ואשתלשלו (נ"א אתבריואו ואשתכללו) דכתיב (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשיתו וחמא דכלהו מזדעזעו מדחילו דמאריהון ועל שמיא אתקרון כלהו: תרגום: שנינו בספרו של חנוך, בשעה שהראו לו חכמת הסודות העליונים, וראה את האילן של גן עדן, הראו לו חכמה בסוד עליון, וראה שכל העולמות היו נקשרים זה בזה. שאל אותם על מה קיימים, אמרו לו כולם עומדים על י', ממנה נבנו והשתלשלו (נבראו ונתקנו), שנאמר "כולם בחכמה עשיתו", וראה שכולם מזדעזעים מאימת רבונם, ועל שמו כולם נקראו.

²⁶ עי' ביאור רבינו לס"י יד ע"ד: כל הספר נחלק לג' עולם שנה נפש, והן עולמות ב"ע.
²⁷ עי' מלואים אות (ג).

²⁸ הוא כללות הגלגלתא דהיינו גלגלתא ואוירא וקד"א (לש"ו), עי' ביאור הגר"א בספד"צ ד ע"ג? סיום גלגלתא בקד"א.

²⁹ עי' ביאור רבינו על ס"י ב ע"ד: ת"ת דעתיק, ונכלל בפיו, ששם גנוז דעת דעתיק, ונברא בה העולם בהתלבשו במוחא סתימאה.

ועי' זהר ח"ב קכג ע"א: ובדעת חדרים ימלאו, וההוא דעת הוא גניז באימא ומלכא.

³⁰ עי' מלואים אות (ד).

³¹ עי' זר"ח סב ע"א.

כמו שמפרש והולך (כולל בו למטה), ובתדשא פ"ו כמ"ל בתיקון מ"ג ועי' מה שכתבתי שם: פקודא דיחודא כו' יחודא דכל ספירה כו' - כי היחוד הוא שמתכנסין כל השפע של כל האברים יחד, וכן יחוד דכר ונוק', שבאין יחד מ"ד ומ"ב ונעשין א', וכמ"ש (בראשית ב כד) והיו לבשר א'. ועי' רש"י שם³². ולפיכך כל היחוד הוא בההוא נהר³³, וז"ש יקו המים, שהוא הנהר יחודא דכל ספי כו': לאתר חד דאיהו כו' - מפרש עתה אל מקום א' דהוא בת"ת, דהוא מקוה מקום קוית המים. ומנ"ל דהוא נק' מקוה, דכתיב מקוה ישראל, ישראל הוא מקוה, וכר"י בפרשת בראשית (לג ע"א) ר"א ישראל מקוה איהו דכתיב מקוה ישראל ה'³⁴, ועוד דכתיב הוי"ה, והוא בשמהן ת"ת, כמ"ש בפ' ויקרא (יא ע"ב). ועוד דכאן הוא יומא תליתאה דיעקב כמ"ל, ועוד דכתיב מקום אחד, ואחד הוא, כמ"ש (דברים &) שמע ישראל כו' ה' אחד. ונאמר שם ישראל, דקראן לישראל בעלה, כמ"ל. ונאמר ה', ונאמר בהן אחד. וכן ידוע שיחודא דק"ש בת"ת, וכן הוא יחודא דכאן, והוא ג"כ על ק"ש, ועוד דכתיב מקום, והוא בהוי"ה, שהוא בת"ת:

<p>יומא תליתאה שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד (דברים ו ד) ואיהו יהו"ה מקום אתקרי והא אוקמוה מארי מתניתין דקודשא בריך הוא אתקרי מקומו של עולם ואין העולם מקומו כגוונא דא י' עשר זמנין איהו ק' מן מקום ה"ה חמש זמנין כל חד וחד סלקן כ"ה כ"ה כחושבן אתוון דיחודא תרין זמנין דמייחדין שמע ישראל דאינון שית תיבין דבהון כ"ה כ"ה אתוון אם כן מאי³⁵ ק' מאה ברכאן דחייב בר נש לברכא לקודשא בריך הוא בכל יומא אשתאר ו' שית זמנין שית סלקין תלתין ושית כחושבן גרפיין דשרפים דאתמר בהון (&) שרפים עומדים ממעל ל"ו ואלין גרפיין תליין מן ו' דאיהו שית תיבין דיחודא ובה סלקין ארבעין ותריין אתוון דבהון אתבריאוו שמיא וארעא תשכח [פב ע"א] מקו"ם דסליק יהו"ה בחושבנא כגוונא דא י' ק' ה"ה כ"ה כ"ה ל"ו סליק כלא קפ"ו כחושבן מקו"ם וביה פק"ו פליליה (ישעיה כח ז) וביה קפ"ו תהומי בלבא דימא³⁶:</p>	<p>היום השלישי, "שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד". ויהו"ה הוא נקרא מקום, והרי פרשוה בעלי המשנה, שהקדוש ברוך הוא נקרא מקומו של עולם ואין העולם מקומו (&). כדוגמא זה י' עשר פעמים הוא ק' מן מקום, ה"ה חמש פעמים כל אחד ואחד עולים עשרים וחמש. עשרים וחמש כחשבון אותיות היחוד, שתי הפעמים שמייחדים שמע ישראל, שהם שש תיבות, שבהן עשרים וחמש עשרים וחמש אותיות. אם כן מה זה ק', מאה ברכות שחייב אדם לברך את הקדוש ברוך הוא בכל יום (&). נשאר ו', שש פעמים שש עולים שלשים ושש, כחשבון כנפי השרפים, שנאמר בהם "שרפים עומדים ממעל ל"ו". והכנפים הללו תלויות מו', שהוא שש תיבות של היחוד, ובו עולים ארבעים ושתיים אותיות, שבהן נבראו שמים וארץ. תמצא שמקו"ם עולה יהו"ה בחשבון כדוגמא זה י' ק', ה"ה כ"ה כ"ה, ו' ל"ו, עולה הכל מאה שמונים ושש כחשבון מקו"ם. ובו "פק"ו פליליה" ובו "קפ"ו תהומות בלב ים" (שמות טו ח).</p>
--	--

דאיהו מקוה ישראל ה' יומא תליתאה שמע ישראל כו' ה' אחד ואיהו הוי"ה מקום אתקרי - והוא כנישו דכולא, דכל ע"ס, שלכן נק' בשם הוי"ה, שכולל כל הע"ס, שלימו דכל הימנותא³⁷: והא אוקמוהו מ"מ כו' - מפרש דמקום הוא בהויה, ומפרש והולך כגוונא דא יוד כו' דסליק בחשבון מקום, אלמא דהוא בהויה, ולמטה מפרש מהו עולם: *אם כן - ל"ג וכצ"ל ומאי ק', ור"ל למאי רמיזא: כחשבון גרפיין כו' - ר"ל, דכתיב ל"ו, והוא כמ"ל (פח ע"א³⁸) דמט"ט כליל שית שרפים דתחותיה בשית אתוון דיליה, וכל א' כליל שית גרפיין, וז"ש ואלין גרפיין תליין כו' ובה סלקין ארבעים ותריין כו'. וע"ל (סג ע"א עב ע"א) דא מטטרו"ן דאיהו כליל שמא דארבעין ותריין אתוון

- מאיר התיקון -

³² ז"ל: לבשר אחד - הולד נוצר על ידי שניהם, ושם נעשה בשרם אחד.
³³ עי' לעיל פט ע"ב ד"ה ועל כן, והערה שם. **Error! Bookmark not defined.**
³⁴ לאפוקי מדעת ר' חייא שם שהוא בחי' היסוד.
³⁵ "אם כן מאי" נמחק בגר"א ובמקומו איתא "ומאי".
³⁶ "וביה פק"ו פליליה (ישעיה כח ז) וביה קפ"ו תהומי בלבא דימא" נמחק בגר"א.
³⁷ עי' זהר ח"א פז ע"א, וכן מט ע"א הוב"ד במלואים אות. **Error! Reference source not found.** שמשמע שהתואר "שלימו דכולא" יותר מתאים לנוק', וצ"ע. ויש לומר שבזיווג הם בבחי' אחת, אבל לבד היא שלימו שכולא, שעל ידה נעשה הזיווג, וצ"ע.
³⁸ שם איתא כל צבא השמים, וצ"ע אם כתוב בפירוש על הו' שרפים, וכן משמע מהמשך דברי הרב.

ואינן שית אתון ולכל את סלקין שית וסלקין למ"ב ודא איהו שרפים עומדים ממעל ל"ו שש כו' ולמעלה (לח ע"א &) להווא צינור דאיהו ו' דכליל שית צינורין דכלהון משית אתון כו' כליל שית אחרנין וכלהו סלקין למ"ב, ועי' מה שכתבתי שם ושם, כי שם מ"ב הן ז' קלין דשביעאה באימא כמ"ש למעלה (ב ע"ב ג ע"ב³⁹) איהו מטטרון עליה אתמר כי עוף השמים יוליך את הקול (קהלת יב) קול דק"ש כליל שית יומין דחול ושליט עלייהו ונטיל להווא קול ופרח ביה עד עמודא דאמצעייתא דאיהו (תהלים כט ג) קול ה' על המים כו' ואיהו קול ה' בהדר עד שית קלין ואיהו שביעאה לון באימא. והענין בכ"מ שהצטרפות אימא לשבעה הוא הדעת⁴⁰, הנהר כמ"ש"ל (לח ע"א &) דהוא הנהר שמתפשט בכל ו' קצוות בו' צינורות, וזהו שכולל ו' צינורות. והצינורות דומין לאב, כוללין כל א' ו', הרי מ"ב. וזש"ש כולל שית יומין דחול, הן ו' שרפים שתחתיו, והוא שליט עלייהו, דהוא שביעאה, שכולל אותן הנהר הנ"ל. וזש"ש ואיהו שביעאה כו'. וזש"ש כאן תליין מן ו', שהוא הנהר כמ"ש"ל (לח ע"א &) כל צינורין אינן אתשקין מן את ו' דאיהו נהר כו', וכן במטטרון כליל שית תיבין דיחודא, וכן הנהר, דהוא הייחודא דכלא כמ"ש למעלה, והוא המייחד בין שני ההין, כמ"ש"ל (סב ע"א) שתים זו אלין אנכי ולא יהיה לך ואיהו אחד בינייהו, ועמ"ש. וידוע שה' עילאה הוא שמים וה' תתאה ארץ, ווא"ו אוריר בינתים, וכנ"ל. ומייחד אותם. וזש"ש למעלה כחושבן אתון דיחודא תרין זמנין { צא ע"ד } כו', דהן שושנה דשחרית ושושנה דערבית, כמ"ש"ל סוף תיקון כ"ה. ואמר דמייחדין שמע ישראל דאינן שית תיבין, ר"ל דהייחודא, דהוא וא"ו, כולל שניהם. והענין כמ"ש"ל (לט ע"ב מ ע"ב) שתי כתפות חוברות דא כו' ואינן ה' אל שני קצותיו וחובר אינן ו' ובהון אתעביד הה' בחיבורא ובג"ד כו'. וכתבתי שם (ד"ה גוף וברית), כי בכל ה', ו' הנהר, ואינן דבקים אל שני קצותיו דעמודא דאמצעייתא, שלכן בו ח"י ברכאין, והוא הנהר הנ"ל דבתוך הבינה, וא"ו דה"א⁴¹, דכולל שית דיחודא, ובו הוא שם מ"ב⁴². וזש"ש שם כחושבן אתון דייחודא כו' שית תיבין בוא"ו דה"א, וזהו ג"כ סוד מ"ט שערי בינה ונ' שערי בינה, דה"א תתאה בת שבע, דכוללת שבע שמהן דשם מ"ב, ונעשין מ"ט, והוא בו"ד שבה, דו' כולל שית, וד' הוא השביעית, כמ"ש בפ' אמור (צב ע"א) אתגליפו אתון ו"ה הא שבעת כו'⁴³, וכן כאן וכן בה' עילאה, הד' שבה, שהוא הבינה עצמה, כי נק' בינה בן י"ה (אד"ו רצ ע"א⁴⁴), דהיא יו"ד שבה, חו"ב, והנהר והד', הוא משלים לחמשים, כידוע שבינה משלמת חמשים (ועי' בתז"ח עג ע"ג &), והוא נעלם, מפני השביל שבה הי' כידוע⁴⁵, שהוא לפניך⁴⁶, ולא ניתן למשה⁴⁷, וז"ס שבע ושבע בב' ההין⁴⁸,

– מאיר התיקון –

³⁹ עי' עוד פב ע"ב.

⁴⁰ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴¹ נדצ"ל וא"ו דה', שכך עולה בגימ' ח"י. ##*

⁴² ##*

⁴³ ת"ח (ויקרא כב כז) והיה שבעת ימים וגו' יו"ד ה"א וא"ו ה"א (נ"א וא"ו ה"א יו"ד ה"א) אתגליפו אתון (והיה) ו' ה' הא שבעת יומין אתכלילו בחד י' ה' שבעת יומין י' חד כללא דכלא ה"א תלת היא ותרין בנין וברא חד תרין אבהן ביה כלילן הא שיתא ברתא נוקבא חד הא שבעה: תרגום: בא וראה "והיה שבעת ימים וגו'", יו"ד ה"א וא"ו ה"א (וא"ו ה"א יו"ד ה"א) נחקקו אותיות (והיה) ו' ה', הרי שבעת ימים נכללו כאחד, י' ה' שבעת ימים, י' אחד הכלל של הכל, ה' שלשה היא, ושני בנים ובן אחד, שני אבות כלולים בו, הרי ששה, בת נקבה אחת הרי שבעה. ביאור: אתגליפו אתון שהן בסוד יו"ד אתון דשמה מפרש (ר"ל שם מ"ה), בפשוטו ומילואו, כמ"ש בתז"ח (טו ע"ג), והן נחלקות ז' ז'. והוא סוד קו המדה, (כדאיתא בז"ח מ"ה ע"ג) ה' אלקינו ה'. ואח"כ מפרש שגם בפשוטו הוא ז' ז'. ואמר ו"ה הא כו'. כי ו' הוא ששה, וה' שביעית. ואח"כ כשמקבל הנוק' מדכורא, ונכלל בה הזכר, היא לבדה בת שבע. וזש"ש אתכלילו בחד. ואח"כ מפרש למעלה יק כו' (יהל אור).

⁴⁴ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁵

⁴⁶ עי' זהר ח"ב קנג עב, שבחי' לפני ה' היא בינה ומלפני ה' היא מלכות.

⁴⁷ עי' גמ' ר"ה

⁴⁸ עי' זהר ח"ג קח ע"ב: בגין דתרועה איהי בדעת ואיהי עמודא דאמצעייתא קשר דתלת אבהן אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פט טז) ולא אמר שומעי ומיד דאתקשר שמאלא בימינא אתכפייא דינא ואתגבר רחמי וקשורא דתרווייהו דעת שלשלת קשור בתקיעה ושברים וע"ד פסח ימינא ר"ה שמאלא עמודא דאמצעייתא מתן תורה ואינן (זכריה ד ב) שבעה בשבעה מוצקות ואינן שכינה עלאה כלילא משבע ספירן שכינה תתאה בת שבע ואינן ארביסר עמודא דאמצעייתא כליל תרווייהו ביד יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א וכל שבע מסטרא דשכינתא הה"ד (תהלים קיט קסד) שבע ביום הללתין לקבלהא עבדין שבע הקפות:

ו"ש כאן דבהון אתבריאן שמיא וארעא, ר"ל ב' ההין הנ"ל. ואמר דבהון כו', דהוא שם מ"ב דבראשית, דבהון ברא אלהים כו'. וכאן הודיענו סוד גדול, שיב"ק⁴⁹ הוא רמוז בהוי"ה, ברכה ביו"ד, קדושה בוא"ו שרפים כו', יחוד בב' ההין: *וביה פק"ו כו' בלבא דימא – כל זה לא גרסינן והוא הגהת ופי' תלמיד טועה שרצה להכניס בחשבן קפ"ו:

<p>בהאי שמא דאיהו יהו"ה צריך לאתכנשא דרגין דיחודא ולאכללא ביה עשר ספירין כגוונא דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאינון עשר ספירות בלימה⁵⁰ יהו"ה מקום ליו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו סתים ונעלם ובגין דא אתקרי עולם עלם דצריך לאעלמא ליה מכולי עלמא דאיהו עלם ושכינתא נעלמה הה"ד (איוב כח בא) ונעלמה מעיני כל חי:</p>	<p>בשם הזה, שהוא יהו"ה, צריך לכנוס את דרגות היחוד ולהכליל בו עשר ספירות, כדוגמא זה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהן עשר ספירות בלימה (&), יהו"ה מקום ליו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא סתום ונעלם, ולכן נקרא עולם, עלם, שצריך להעלים אותו מכולם, שהוא עלם, והשכינה נעלמה, זהו שנאמר "ונעלמה מעיני כל חי".</p>
--	---

בהאי שמא כו' - עתה מפרש האיך מתכנש הייחודא הנהר במקום, דהוא הוי"ה, ומפרש דייחודא הוא שמא מפרש, דהוא שקי דאילנא⁵¹ כמש"ל (יג ע"א יט ע"א), והוא יחודא דכל ע"ס, בעשר אתוון דביה, והוא סתים ונעלם, דהוא דא"א, דמייחד לון, כמ"ש בתז"ח בכ"מ. ונק' עולם, וזהו מקומו של עולם כו', וכמו שמפרש והולך למטה: *ע"ס בלי מה - כאן צ"ל לאו ספי' דלית כו' אינון כינויין לי' ואח"ז יהו"ה מקום ליו"ד כו' מעיני כל חי ושכינתא איהו יהו"ה כו' - ואמר לאו ספירה דלית תמן כו', ר"ל דהוי"ה בין בפשוטה בין במילואה כוללת כל הע"ס, וזהו לית תמן, ר"ל דאין לו חלק ממנה, וזהו כלילת הכל וייחודא דכולא. ואמר והכי כו', דכן כל הכינויין כלא כליין ביה, דהכל כינויין להויה⁵². ואמר יהו"ה מקום כו', כנ"ל מקומו של עולם: ובג"ד אתקרי כו' - כמ"ש (&) לעולם לעלם כתיב, והוא משום שמא מפרש דביה: דאיהו עלם ושכינתא כו' - ר"ל, דלכן השכינה ג"כ נק' נעלמה: הה"ד כו' - וכמש"ל סוף תיקון י"ח. ואמר זה, משום שרוצה לפרש כל הנ"ל ג"כ על השכינה דנק' מקום אחד, מקומו של עולם, נעלמה, וכמו שמפרש והולך. ושכינתא איהו הוי"ה כלילא כו', והוא כדעת ר' יהודה שם בבראשית (לג ע"א)⁵³ דאמר אל מקום א', לאתר דאקרי אחד, דהא איהו אשלים לאחד, ובלא איהו לא אקרי אחד, ומשמע דכתיב יקונו דביה מתכנשין כלהו מיא כד"א כל הנחלים הולכים אל הים, ור"ל דז"ש ולמקוה המים קרא ימים, ואמר שם, דהא איהו כו' וכלא כו'⁵⁴ דאין יחודא בלא נוק' דעילת העילות לא נחית כו'⁵⁵, ואמר שם (כב ע"ב) דאית אחד בשיתוף כגון דכר ונוק' ואתמר בהון כי אחד קראתיו⁵⁶. וכן אמר לקמן (פו ע"ב צב ע"א), ור"ל דכתיב (&) הביטו אל אברהם אביכם ואל שרה תחוללכם כי אחד קראתיו, ומשמע דקאי על שניהם יחד. וז"ש { צב ע"א } למטה, מקום אחד ודאי, כנ"ל דהיא אחד ובה נעשה הכל אחד. לבשר אחד, תפילה של יד. ואמר דנק' מקום, דבה נשלם הוי"ה בה' אחרונה. וידוע שכוללת

- מאיר התיקון -

תרגום: לפי שתרועה היא בדעת והיא עמוד האמצעי קשר של שלשה אבות, "אשרי העם יודעי תרועה" ולא אמר שומעיה. ומיד שהתקשר שמאל בימינא נכפה דין ומתגבר רחמים וקשר של שניהם דעת שלשלת קשר בתקיעה ושברים. ועל זה פסח ימין, ראש השנה שמאל, עמוד האמצעי מתן תורה. והם "שבעה ושבעה מוצקות", והם שכינה עליונה כלולה מז' ספירות, שכינה תחתונה בת שבע, והם י"ד. עמוד האמצעי כלול משניהם, ביד יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וכל שבע מצד השכינה "שבע ביום הללתיך" כנגדה עושים שבע הקפות.

49 עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

⁵⁰ "לאו ספירה לית תמן יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א והכי כריך לאתכנשא כלא ביה ככל אתר לכל שמהן אינון כנויין ליה ושכינתא איהו יהו"ה" נוסף בגר"א, ולכא לקמן.

⁵¹ עי' לעיל נח ע"ד ד"ה כנור, שהשקיא דאילנא שהוא השם מ"ה הוא בחי' הדעת.

⁵² עי' זהר פנחס רטו ע"ב: יהו"ה דאיהו חיי כל כנויין וכל שם וכנוי סהיד עליה.

⁵³ צ"א ע"ג ד"ה לאתר.

⁵⁴ ז"ל: וברית שלומי לא תמוט דהא איהו נטיל כלא ושדי בימא וביה אתתקנת ארעא.

⁵⁵ עי' תז"ח טו ע"ד: ועילת על כל עילאין לא נחית עליה ייחודיה עד⁵⁵ דאפיק ליה בת זוגיה כלילא מעשר ספירין ובגינה נחית עליה ייחודיה בגין דתהא חביבה עליה.

⁵⁶ אית אחד בשתוף כגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא ב) כי אחד קראתיו.

בשיתוף: א"א שיש בו בחינת דכר ונקבה ואינו ממש (רח"ו), פי' הוא עתיק או א"א, שהם זכר ונקבה בפרצוף אחד, כמ"ש הרב (של"ט פ"ד) דעתיק צד פנים שלו דכורא וצד האחור נוקבא, וא"א צד ימין דכורא וצד שמאל נוק' (מ"מ).

כולם, וז"ש ולא אתקרי מקום אלא בה, דהויה אינו שלימו כי אם בה, וכמ"ש (&) איהי שלימו דהויה ודכל עילאין ותתאין (וע"ל עד ע"ב & מלכות תמן ה' ובה אתקרי הויה בשלימו כו') :

<p>לאו ספירה דלית תמן יהוה יו"ד ה"א וא"ו ה"א⁵⁷ והכי צריך לאתכנשא כלא ביה בכל אתר דכל שמהן אינון כנויין ליה ושכינתיה איהי יהוה איהי כלילא מארבע אתוון ולא אתקרי איהו מקום אלא בה (ע"ב ע"א) מקום אחד ודאי איהו לא אתקרי אדם (נ"א אחד) אלא בה כגוונא דאדם דלתתא דברא בדיוקניה דאתמר ביה (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם:</p>	<p>אין ספירה שאין שם יהוה י"ד ה"א וא"ו ה"א, וכך צריך לכנוס בו הכל בכל מקום, שכל השמות הן כנויים לו. ושכינתו היא יהוה, היא כלולה מארבע אותיות, והוא לא נקרא מקום אלא בה, מקום אחד ודאי. הוא לא נקרא אדם (אחד) אלא בה, כמו שהאדם שלמטה שברא בדמותו, שנאמר בו "זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם".</p>
---	---

איהו לא אתקרי אדם כו' - כמו שמפרש והולך ג"כ ע"ד הנ"ל, דשמא מפרש אשתלים בה' בתראה, ור"ל בזה דזהו מקומו של עולם, וקריית המים דשמא מפרש:

<p>ועוד (ישעיה נא ב) כי אחד קראתיו כגוונא דעשר ספירות דאינון א' כתר עלאה ה' תמניא ספירן מחכמה עד צדיק ד' מלכותא קדישא⁵⁸ עלה אתמר למען יאריך ימים על ממלכתו (&) ואם חס ושלום פחית בר נש מעשר ליחדא בה אסתלק קוצא מן ד' מן אחד ואשתארת יבשה ורזא דמלה (בראשית א ט) יקו המים מתחת השמים דאיהי תחת השמים דאיהו קודשא בריך הוא דאתמר ביה ואתה תשמע השמים⁵⁹ (מלכים א' ה לב) דנוקבא איהי תחות בעלה:</p>	<p>ועוד "כי אחד קראתיו", כדוגמא שעשר הספירות, שהן א', כתר עליון. ח', שמונה ספירות מחכמה עד צדיק. ד', המלכות הקדושה, עליה נאמר "למען יאריך ימים על ממלכתו". ואם חס ושלום פוחת אדם מעשר ליחד בה, מסתלק הקוץ מן ד' מן אחד, ונשארת יבשה. וסוד הדבר "יקוו המים מתחת השמים", שהיא תחת השמים, שהוא הקדוש ברוך הוא, שנאמר בו "ואתה תשמע השמים", שהנקבה היא תחת בעלה.</p>
--	--

ועוד כי אחד קראתיו - הוא ראייה דנק' אחד ביה. ואדם ביחד, מפרש והולך, כגוונא דע"ס כו', שהוא כוונת היחודא. והענין שג' אותיות אלו הן ג' שותפין דיחודא, כלל הכל. כי אע"ג שג"ר בסדר האצילות הוא אחד, בסוד היחוד מתגלפין המוחין ויורדין בז"א, כמ"ש באד"ז (&). ובמקום הכתר הדעת (&), אלא שדעת נכלל בו"ק, וכשמתייחד בד' נוק', שורה הכתר עליהם, דעילת העילות לא נחית כו' (כמ"ש בתז"ח ע"ב ע"ב⁶⁰): למען יאריך ימים כו' - כמ"ש (&) כל המאריך באחד כו' ובלבד בד' וצריך לאמלכא לה בשית סטרין⁶¹, שהן ששת הימים וזהו יאריך הימים על ממלכתו, דהוא ד', וע' בסוף ח"א (א ע"ב &) בארוכה⁶²: אסתלק קוצא כו' - דהוא משלים לעשר דשמא מפרש, והד' בעצמה הוא ד' אתוון הנ"ל, דהן רוח ונפש, זו"נ, וכמ"ש ל בתיקון כ"ח (&) והקוץ הוא עטרת הברית, כתר דנוק', וכמ"ש⁶³ שכתר דז"א אינו בהויה אלא שורש ואינו מהגוף מלכות דבינה, וצריך לאכללא ביחוד, שהוא עיקר היחוד. כן הוא בעטרה הזאת, ולכן הוא בגוף

- מאיר התיקון -

57 עי' לעיל הערה 52.

58 זהר ח"א רנו ע"ב (לש"ו)

59 עי' בהיר &

60 עי' לעיל הערה 55.

61 ז"ל:

⁶² רק מצאתי בח"ג רעג ע"ב: ועוד באורח (מברך) רזא דכלהו עניים מסטרא דאת ד' דאתמר בה (תהלים קטז ו) דלותי ולי יהושע ואות ד' דאחד דצריך לארכאה בה הה"ד (דברים יז כ) להאריך ימים על ממלכתו ובג"ד צריך לארכאה על פתורא דאיהי ד' כלילא מד' רגלין דפתורא בגין יקרא דאת ודל"תו (דא) צריך לארכאה על פתורא בגין עניים:

תרגום: ועוד בדרך סוד, שכל העניים מצד האות ד' שנאמר בה "דלותי ולי יהושע", ואות ד' של אחד שצריך להאריך בה זהו שכתוב "למען יאריך ימים על ממלכתו", ולכן צריך להאריך על השלחן שהיא ד' כלולה מארבע רגלים של השלחן, בשביל כבוד האות ד' צריך להאריך על השלחן בשביל העניים.

63 עי' לקמן קנט ע"א, ועי' שעה"כ ו ע"א

דכורא, ובו היחוד. משא"כ בחכמה, אות ברית דידה דהוא נקודה בהיכלה⁶⁴, וע"ל (פו ע"ב &) כי אחד קראתיו כו'⁶⁵, עש"ה: **ואשתארת יבשה** - דהוא מקור למעין דילה, אות ברית דילה, ועי' ברע"מ (פ' בא מב ע"ב)⁶⁶ דכתר מקור וחכמה מעין, וע"ל (עו ע"ב &) **ואשתארת ב' כו'**, ור"ל בזה, ז"ש ותראה היבשה, ר"ל שתכלל היבשה, שהוא הד' דלית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפ"א ע"א), דלה ג"כ בהאי יחודא, וכמ"ש בפרשת בראשית (יב ע"א)⁶⁷ **פקודא תליתאה כו' דאצטריך לארכא בדלת דאחד דדלת דאחד גדולה והיינו דכתיב ותראה היבשה דתתחזי ותתקשר דלת דאיהי יבשה בההוא יחודא**, מ"מ שמעינן מזה, דבלא יחודא אתקרי יבשה: **ורוא דמלה כו' דנוק' כו'** - ר"ל, דעתה ניחא מה דכתיב מתחת השמים, ור"ל כל המים שמתחת השמים, שיוורד מת"ת, יתכנש הכל בה. ומ"ש **דאיהי תחת השמים**, ר"ל לכן כל המים דתחת, הכל בה:

<p>והכי כל מאן דפגים אות ברית בהאי טפה דאיהי יחודא וזריק לה באתר אחרא גרים לה למהוי יבשה מסטריה דאסתלק נביעו ויחודא מינה ואשתארת איהי יבשה ודא גרים חרבן עלמא ומיד אתמר (ישעיה יט ה⁶⁸) ונהר יחרב ויבש דאיהו נהר דנפיק מעדן דאשקי ליה לגן דאיהי אורייתא שבעל פה דאיהי מתשקיא מאורייתא דבכתב דכלילא ג"ן סדרים דאורייתא⁶⁹.</p>	<p>וכך, כל מי שפוגם את אות הברית באותה הטפה, שהיא היחוד, וזורק אותה במקום אחר, גורם לה להיות יבשה מצדו, שהסתלק המעין והיחוד ממנה, והיא נשארת יבשה. וזה גורם חרבן העולם, ומיד נאמר "ונהר יחרב ויבש", שהוא הנהר שיוצא מעדן, שמשקה את הגן, שהיא תורה שבעל פה שנשקית מתורה שבכתב, שכוללת חמשים ושלושה סדרים של התורה.</p>
---	---

והכי כל מאן כו' - קאי אלמעלה מ"ש, **ואם ח"ו פחית כו'**, דכולל כל היחוד, שהוא הנהר פחית בה⁷⁰, וה"נ דאפיק טפה, שהוא הנהר בלא אשתו { צב ע"ב } בבת אל נכר: **יבשה מסטרי' -** דכל הפגמים הוא רק מסטריה, כמ"ש (&) שחת לו לא כו': **דאשקי ליה לגן דאיהי אורייתא דבע"פ דאיהו מתשקיא כו'** - ר"ל דלכן נקראת גן, אבל אורייתא דבכתב נקרא נהר, על שם ההוא נהר דכולל אותו, ועי' בתיקון מ"ג ומש"ש:

– מאיר התיקון –

⁶⁴ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

⁶⁵ שהאחד על שניהם, כנ"ל.

⁶⁶ עי' מלואים אות (ה).

⁶⁷ עי' מלואים (ו).

⁶⁸ אולי איוב יד יא.

⁶⁹ עי' יח ע"ג שרבינו שם אחרי תיקון מב תיקון מט.

⁷⁰ בלא מלכותא (לש"ו).

(א) עי' זהר ח"א יז ע"א: ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו' (בראשית א ו) הכא בפרט רזא לאפרשא בין⁷¹ מיין עלאיין⁷² לתתאין⁷³ וברזא דשמאלא (נ"א ואתברי) הכא [ורזא הכא (נ"א ואתברי)] (ברזא דשמאלא ורזא הכא) מחלוקת ברזא דשמאלא דעד הכא רזא דימינא⁷⁴ הוא [והכא איהו רזא דשמאלא] ובגין כך אסגיא מחלוקת⁷⁵ בין⁷⁶ דא לימינא ימינא איהו שלימא דכלא⁷⁷ ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תליא כל שלימו כד אתער שמאלא אתער מחלוקת ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא⁷⁸ ונפק מניה מההוא מחלוקת גיהנם⁷⁹ וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק .

תרגום: "ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'", כאן הסוד להפריד [בין] מים עליונים לתחתונים במיוחד, בסוד השמאל, (ונבראה) כאן מחלוקת בסוד השמאל, שעד כאן סוד הימין הוא, וכאן הוא סוד השמאל. ולכן הרבו מחלוקת בין זה לימין. הימין הוא שלמות הכל, ולכן בימין כתוב הכל, שהרי בו תלויה כל השלמות. כשמתעורר שמאל מתעוררת מחלוקת, ובאותה מחלוקת מתחזקת אש הרוגז, ויוצא ממנה מאותה מחלוקת גיהנם. וגיהנם מתעורר ונדבק בשמאל.

(ב) עי' זהר ח"ג ק ע"א: סדרא אחרא 80 קלא נפיק וסליק ונטיל לאברהם מאתריה 81 ונגיד ליה לתתא 82 לאתר דתוקפיהון דיצחק שריין 83 וקיימן ליה לאברהם בגווייהו: סדרא תניינא 84 נפיק קלא תבירא לא תקיפא כקדמאה לא דחליש [ד]ההוא קלא דתקע אלא דההוא קלא לאו איהו [ל]גבי יצחק בקדמיתא דתמן תוקפא תקיפא שריא אלא לגבי אינון ובי דינא דלתתא (מותבן דינא) דאינון רפויין יתיר וכלהו חמאן לאברהם לגבייהו ואתכפייין קמיה: - מאיר התיקון -

⁷¹ נמחק בדפ"ו.

⁷² חסד דז"א (מ"מ).

⁷³ גבורה דז"א (מ"מ).

⁷⁴ יום ראשון חסד (רח"ו).

⁷⁵ כי הוא בסוד ת"ת המכריע (רח"ו).

⁷⁶ "בגין" נוסף בדפ"ו.

⁷⁷ פי' דק"ל הרי כבר נזכרו "יהי אור" חסד, "ויהי אור" גבורה "את האור" ת"ת, ותירץ ימינו וכו' פי' שחסד יומא דכליל כולהו וכו' (מ"מ). עי' בהגר"א על ספד"צ ע"א ע"ד שזה החסד הוא פנימיות ה"ק הנכנס ליסוד.

⁷⁸ פי' כאשר נתעורר השמאל במחלוקת עם הימין (מ"מ).

⁷⁹ פי' הגבורה עם שהיא דינים תקיפים, אין כח בס"א להתעורר לקבל דיני הגבורות עד ראשא דרוגזא אתתקף וכו' (מ"מ).

⁸⁰ פי' הם תר"ת השנית סדרא בתראה דבעייה לסלקא לון לאתרייהו ז"ל הרב ז"ל בסה"כ תשר"ת הם בלאה ורחל ותש"ת בלאה ותר"ת ברחל וג' פעמים הם א' באצילות וא' בבריאה וא' באצילות ג"כ וז"ש הזוהר סדרא בתראה דבעי לסלקא לון לאתרייהו וכו' עכ"ל הרב ולפ"ז ר"ש שהזכיר כאן ג' תר"ת לבד תר"ת הראשון באצילות והשני בבריאה והשלישי באצילות ולכ"א לסלקא לון לאתרייהו זהו כללות הלשון אבל פרטי כל תיבה ותיבה ומה הוסיף הזוהר בסדר זה יותר מחבירו לא ירדנו לעומקו (מ"מ).

⁸¹ מושך כח החסד שנתגלה ממקורו (אור יקר).

⁸² לנצח שהוא ענף החסד, ואם תאמר כיון שכבר המשכנו אותו מגו שופר על החסד בתקיעה ראשונה מה ענין שופר עוד פעם שנית דהא השתא לאו מגו שופר דהיינו בינה נפיק, ויש לומר שזה בסוד האצילות שאחר שנאצלה חסד מבינה נתנה עוד הבינה כח בחסד להמשיך הנצח אל מקומה, וכן צריך קול דנפיק מינה לתת אל החסד כח להמשיך למטה אל הנצח לעורר חסדיה אל כנגד הוד כאשר יתבאר, ובדרך זה אל כל שאר הקולות עלייתם וירידתם על ידי כח הבינה קול דנפיק מגו שופר כדפירשנו (אור יקר).

⁸³ הוד שהיא ענף הגבורה, וכבר היה אפשר לפרש דהיינו למטה בהיכלות ויהיה התקיעה בהיכל אהבה, והתרועה ושבירים בהיכל זכות והיכל לבנת הספיר, והתקיעה בהיכל הרצון והיינו "תוקפיהון דיצחק" היכל זכות שבו סוד הדין החזק ומשם יורד, ומתגלגל לחצונים, ואף אם לא נפרש השמועה כך לענין הכוונה צריך הוא לכוון גם בתיקון הדינים האלו, עוד אפשר לפרשם במלכות הכל שבה סוד יהו"ה דהיינו חסד שבה תקיעה, שבירים גבורה שבה, תקיעה שנית תפארת שבה, דהיינו סוד שלשה פנים בסוד אל אלהים אדני במלכות אל אלהים יהו"ה בתפארת, והיינו "תוקפיהון דיצחק שראן", ואף אם לא נפרש השמועה כך צריך הוא לענין זה הכוונה, וכל מה שנפרש בנצח הוד יסוד דוגמתו בהיכלות ודוגמתו במלכות בסוד ימין ושמאל ואמצע שבה (אור יקר).

⁸⁴ בס' ח"י דף קמ"ה ז"ל מבואר הדבר למתחילים בחכמה כי שורש השופר הוא אם הבנים הנק' בינה דבה חירו דכולא, וזה הוא שורש הדבר שישיראל צריכין עתה ביום הדין לתקוע בשופר לעורר שופר העליון היא הבינה להפוך הדין לרחמים אך בשופר בלבד ולא בקרן אחר שכל קרן רמז אל מדה"ד דינא דמלכותא ואין לנו עסק בדין אפס לעורר הראשונים להפוך ממשלת הדין לרחמים ע"י

אדהכי סדרא תליתאה קלא נפיק וסליק ואתעטר ברישיה דיעקב ונגיד ליה לתתא לההוא אתר דאינון גבוראן שריין וקאים לקבליהו אברהם מהאי סטרא ויעקב מהאי סטרא ואינון באמצעייתא כדין אתכפיין כלהו ומשתכחין (ס"א ומשתכחין) (ומסתכין) [באתרייהו] (לאתרייהו) והני כלהו סדרא אחרא תניינא:

סדרא בתראה דבעיא לסלקא לון לאתרייהו ולישבא (ס"א ולישבא) בינייהו ליצחק כמלקדמין בגין דהאי בעא לישראל ליה באתריה ולא יפוק בתוקפוי לבר כדין דינין כלהו אתכפיין ורחמין אתערו על דא בעי לכוונא לבא ורעותא בהני קלי ולמהדר 85 כתיובתא קמי מאריהון:

כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין וברעותא דלבא כדקא יאות בשופרא דא (וישראל ברעותא) אהדר ההוא שופר עלאה וכד אהדר מעטרא ליה ליעקב ואתתקן (על) כלא וכורסייא אחרא רמיו וכדין חידו אשתכח בכלא וקב"ה מרחם על עלמא זכאה חולקהון דישאל דידעין לנגדא ולאמשכא למאריהון מדינא לרחמי ולתקנא כלהו עלמין על ידייהו:

תרגום: סדרה אחרת קול יוצא ועולה ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו למטה למקום שהגבורות של יצחק שורים, ומקיימים את אברהם בתוכם.

סדרה שניה יוצא קול שבור לא חזק כמו הראשון, לא שאותו קול שתקע חלש, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התוקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה, שהם יותר רפויים, וכולם רואים את אברהם אצלם ונכנעים לפניו.

בינתיים סדרה שלישית יוצא קול ועולה ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן הגבורות שורות, ועומד כנגדן אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כולם נכנעים, ונמצאים (ושוככים) במקומם, ואלו כולם סדר אחר שני.

– מאיר התיקון –

התרועה ולכך אמר הכתוב יום תרועה יהיה לכם ר"ל לכם ניתן התעוררות של מעלה שאתם תעוררו וזולת התעוררות שלכם לא יהיה שום התעוררות למעלה, והכוונה בזה לפי שהבינה שהיא סוד השופר הגדול מסתלקת במעלה ומסתרת את עצמה מלהניק ולהשפיע אל הבנים שהם ו"ק הבנין, ואז הגבורה פחד יצחק מתחזקת להתעורר בדין הקשה ומכין את עצמו לדון העולם ועל כן צריכים אז להתעורר פה למטה בשופר ולחזור בתשובה שלימה שזה הוא סוד תשובה תשוב ה' ר"ל להשיב ה' עליונה סוד הבינה על הבנים ו"ק הבנין וגם לתקוע בשופר לעורר אותה כנז', ובס' תשר"ת תקיעה א' לעורר חסד מדת אברהם שהוא קול פשוט חסד ורחמים פשוטים והתעוררותו לתקן הכסא כסא של רחמים ופוקדין עליו ברחמי א"ב הרחמים ואם על בנים כמ"ש בזהר, ושברים הוא לשבר תוקף הדין שבגבורה פחד יצחק ולהמזיגו במדת החסד לאברהם, ותרועה הוא לעורר הת"ת מדת הרחמים הממוזג חסד ודין יחד כי אחר שנכנעה הגבורה שהוא דין והחסד הולך וגובר צריך להם הכרעה והוא הת"ת מדת יעקב להכריע ביניהם להעמיד העולם בקו הרחמים שהוא קו הממוצע ובתרועה זו מתעטר הת"ת בבחינתו העליונה בסוד הדעת כנזכר בזהר, ואז הדין הוא כפוף באמצע דהיינו אברהם מצד ימין הת"ת ויעקב מצד אחר ויצחק באמצע ואז החסד והרחמים מאירים לספי' התחתונות והרצון מצוי בעולם ותקיעה אחרונה היא כדי לעורר הרחמים בתחלת וסוף, ותש"ת הוא בכונה אחרת כי בתקיעה א' מתעורר החסד ואנו ממשיכים אותו ממקומו העליונה המלכות למתק הדין שבמלכות שבה ושברים תוקף הדין שבמלכות ב"ד של מטה ולהמזיגו במדת החסד לאברהם, ותקיעה אחר שנכנעו כחות הדין של מטה ע"י התגברות מדת אברהם בתוכה אז בתקיעה זאת אחרונה עולה התעוררות אל הת"ת מדת יעקב להמשיך אותו מבחינתו העליונה למטה אל המלכות ואז מדת הדין הרפה שבמלכות עומדת באמצע בין חסד לת"ת ואז פני הרחמים מאירים למעלה ולמטה ולכל צד כראוי, ותר"ת הוא ליישב האבות העליונים אל מקומן כי אחר שסידרנו ב' סדרים כל אחד מתקיעה שברים תרועה כדי להכניע כח הגבורה למעלה וכח דינא דמלכותא למטה כנז' אז אנו צריכים לסדר סידור ג' תר"ת שעל ידי זה מתיישבים מדות העליונים על מכונם ולהיות פחד יצחק שמדתו הגבורה כלול בין החסד והרחמים הנרמזים בשני תקיעות אלו של תר"ת, והגבורה עמה בסימן זה היא בסוד התרועה אשר היא יושבת עתה בין חסד לת"ת ולסיבת התישבות זה נרמזה הגבורה עתה בתרועה שהוא הכנעת דין הרפה כי איננה בגבורתה כמתחלה אחר שכבר נמצע תוקף דינה בשני כיוונים הראשונים כאמור ובכך ע"י התישבות זה מתחברת הבינה השופר הגדול אם על בנים ומוציא קול שהוא שפע וברכה בכל העולמות, וכסאות הדין מושלכים מאין יושב עליהם. ומתהפך הכל לרחמים. זהו קיצור כוונת התקיעות למתחילים בחכמה והן הן פשוטי דברי הזהר בפ' אמור סדרא קדמאה וכו' זכאה חולקהון דישאל דידעין לנגדא ולאמשכא למאריהון מדינא לרחמי ומתקני כל עלמין על ידיהו, ואשר בתעלומות חכמת מורינו האר"י זלה"ה סוב"ר הרזים יבין לכיון עמקי סודות התקיעות לעורר הרחמים והסליחות כי על כל אלה תקנתי נוסח תפלה כוללת בקיצור נמרץ כל כוונה הרב בתקיעות וכו' ע"ש כל (דף ק' ע"ב) התפרש שבכוונת תש"ת לתשר"ת ותר"ת (מ"מ).⁸⁵ ולמחהדר (דפ"ו).

סדרה אחרונה שצריך להעלותם למקומם וליישוב (וליישר) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך ליישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים ומתעוררים רחמים, על כן צריך לכוון את הלב והרצון בקולות הללו ולחזור בתשובה לפני רבונם. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון, וכשחוזר מעטר את יעקב והכל נתקן, וכסא אחר עולה ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להשפיע ולהמשיך את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם.

(ג) עי' זהר ח"א צ"ע T: בעי למברי שמים⁸⁶ מה עבד אסתכל באור קדמאה⁸⁷ ואתעטף ביה⁸⁸ וברא שמים דכתיב (תהלים קד ב) עוטה אור כשלמה ואחר כך נוטה שמים כיריעה: תרגום: רצה לברוא שמים, מה עשה, הסתכל באור הראשון והתעטף בו וברא שמים, שכתוב "עוטה אור כשלמה", ואחר כך "נוטה שמים כיריעה".

(ד) עי' זהר ח"ג מה ע"א: תאנא בכמה דרגין אתקרי בר נש אדם⁸⁹ גבר⁹⁰ אנוש⁹¹ איש⁹² גדול שבכלם אדם (משום) דכתיב (בראשית א כז) ויברא⁹³ אלהים את האדם בצלמו וכתיב (שם ט ו) כי בצלם אלהים עשה את האדם⁹⁴ ולא כתיב גבר אנוש איש אמר רבי יהודה אי הכי והא כתיב (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו"ה (ולא גבר אנוש איש) מאן בעי למקרב קרבנא מאן דאיהו חטאה וכתיב אדם⁹⁵:

תרגום: שנינו בכמה דרגות נקרא בן אדם, אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכולם אדם, (משום) שכתוב "ויברא אלהים את האדם בצלמו", וכתוב "כי בצלם אלהים עשה את האדם", ולא כתוב גבר אנוש איש. אמר רבי יהודה, אם כך והרי כתוב "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'" (ולא גבר אנוש איש), מי צריך להקריב קרבן, מי שהוא חוטא ונאמר אדם.

ועי' זהר ח"ב קלד ע"ב: ומאן אתר נטלי ההוא רעותא דמאריהון לאמשכא ליה לגבייהו⁹⁶ נטלין ליה⁹⁷ מאתר חד עלאה קדישא דמניה נפקין כל רעותין קדישין⁹⁸ ומאן איהו כל איש דא צדיק

– מאיר התיקון –

⁸⁶ הם ששה קצוות שבז"א הנקרא שמים (שער מאמרי רשב"י).
⁸⁷ חסד עליון והוא חכמה שבז"א וכו' והסתכלותו באור קדמאה הוא לעשו' ז"א דוגמת אור קדמאה תוכו חסד מטה כלפי חסד (שער מאמרי רשב"י).
⁸⁸ סוד התלבשות לשיוכל לקבל האור העליון. אמנם אין התלבשות זה כהתלבשות היכל כי הנה כאשר ההיכל מפסיק יתמעט האור, וזה כי מרוב אור החכמה לא יכלו לקבל אורה כי אם על ידי הפסק רב, תבנית היכל. וכאשר נתעטף, אין כל כך הפסק, וזה לפי שכבר נתמעט האור ויוכלו לקבלו בהפסק מועט דמות עטוף (שער מאמרי רשב"י). פנחס רמה ע"ב בר"מ (נ"א).
⁸⁹ הם סוד אבי"ע, "כל הנק' בשמי", אדם דנשמתיה דאצילות נקרא אדם, א"נ אדם ' חכמה, מ"ה אד"ם (אור יקר).
⁹⁰ "בראתיו" אדם דבריאה, דאית ביה נשמה דבריאה נקרא גבר סוף סוף גובר, א"נ גבר ה' דתמן יסוד הגבורה (אור יקר).
⁹¹ "אף עשיתיו", אדם דעשיה, דאית ביה נפש דעשיה, נקרא אנוש, אנוש הוא ודאי, א"נ אנוש, ה' אנושה מכותיה (אור יקר).
⁹² "יצרתיו", אדם דיצירה, דאית ביה רוח דיצירה נקרא איש, כענין המלאכים והאיש גבריאל, א"נ איש, ו' דהיינו סוד ה' איש (אור יקר).
⁹³ "ויברא אלהים" בינה, "את האדם בצלמו" שצולם ורוחניות הבינה היא החכמה ומכח החכמה ברא האדם, והיינו לפי מה שפירשתי אדם מ"ה חכמה, ולמה שפי' כל הנקרא בשמי וכו', "ויברא אלקים" בסוד הכסא שעולה בחשבון אלהים, את האדם בצלמו, שצולם הכסא הוא האצילות, ואדם נברא בצלם ההוא (אור יקר).
⁹⁴ אחר שבאו מוחין לז"א נקרא אדם שלם ב"ס, ואז הצלם נקרא צלם אדם, ובהיות ז"א כן ו"ק נק' איש, והצלם של אז נק' "אך בצלם יתהלך איש" (מ"מ).
⁹⁵ לפי דבריך, מי שהוא במדרגה כזה, אין חטא בא על ידו. והשיב, אדרבה אין קרבן ראוי ליקרב אלא על ידי מדרגה זו, שעל ידו מתקיימין "עלאין ותתאין", והקושר הכל הוא אדם שעולה אפילו בחכמה, וכל שכן באצילות, לעשות נייחא לקב"ה, וצריך לעלות עד למעלה בקרבנו (אור יקר).
⁹⁶ ירצה איזהו המקור העליון שבו מתעלים ומתדבקים כדי שיוכלו מיד להמשיכו עליהם (רמ"ז).
⁹⁷ נמחק בדפ"ו.
⁹⁸ הוא יסוד אבא בסוד השביל, דהיינו קודש עליון הנז"ל שהוא כולל כל היסודות העליונים המושפעים בו ממזל נוצר חסד דביה אחיד אבא (רמ"ז).

דאתקרי כל⁹⁹ כמה דאת אמר (קהלת ה ח) ויתרון ארץ בכל היא (תהלים קיט קכח) על כן כל פקודי כל [ישרתי] איש כמה דאת אמר¹⁰⁰ (בראשית ו ט) איש צדיק דא איהו וצדיקן (כל איש) מאריה דביתא¹⁰¹ דרעותיה תדיר¹⁰² לגבי מטרוניתא כבעלה דרחים לאתתיה (ו) תדיר¹⁰³ ידבנו לבו איהו רחים לה ולבו דאיהי מטרוניתא דיליה ידבנו לאתדבקה ביה :

תרגום: ומאיזה מקום נוטלים אותו רצון רבונם, למשך אותו אליהם, הם נוטלים ממקום אחד עליון וקדוש, שממנו יוצאים כל הרצונות הקדושים. ומי הוא "כל איש", זה צדיק שנקרא "כל" כמו שנאמר "ויתרון ארץ בכל היא", "על כן כל פקודי כל ישרתי". "איש" כמו שנאמר "איש צדיק" זהו צדיק בעל הבית, שרצונו תמיד למלכה, כמו בעל שאוהב את אשתו תמיד. "ידבנו לבו", הוא אוהב אותה, ולבו שהיא המלכה שלו, ידבנו להדבק בה.

ועי' תיקו"ז יב ע"א: ובגין דא מאן דנטיר ברית אש קרי (בראשית ו ט) איש צדיק תמים ואות י' דשדי איהי חוליא על צואר דש"ד יצר הרע חוליא דשלשלאה ובגין דא רשים שד"י בברית ורשים במזוזה דמזדעזעין כלהון מהאי שלשלאה דאיהי אות שבת אות ברית אות יומין טבין אות תפילין: תרגום: ולכן מי ששומר ברית אש נקרא "איש צדיק תמים", ואות י' של שד"י היא חוליה על צואר השד, יצר הרע, חולית השלשלת. ולכך רשום שד"י בברית, ורשום במזוזה, שכולם מזדעזעים מהשלשלת הזאת, שהיא אות שבת, אות ברית, אות ימים טובים, אות תפילין.

(ה) עי' זהר ח"ב מב ע"ב: ווי ליה מאן דישוה ליה 104 ולשום (בשום) מדה ואפילו מאלין מדות דיליה כל שכן לבני האדם (איוב ד יט) אשר בעפר יסודם דכלים ונפסדים אלא דמיונא דיליה כפום שלטנותיה על ההוא מדה ואפילו על כל בריין ולעילא מההיא מדה וכדו (ולית לעילא מההיא מדה כד 105) אסתליק מינה לית ליה מדה ולא דמיון ולא צורה:

[כגוונא דימא דלית דימא דנפקי מינה תפיסו כלל ולא צורה אלא באתפשטותא] (אלא כאתפשטותא) דימא דימא על מאנא 106 דאיהו ארעא אתעביד דמיון ויכילנא למעבד חושבן תמן כגון המקור דימא הא חד נפיק מינה מעין כפום אתפשטותא דיליה בההוא מאנא כעגולא דאיהי י' הא מקור חד ומעין דנפיק מינה הא תרין:

– מאיר התיקון –

⁹⁹ מב ע"ב (הערת הזהר). דיבר בלשון שאלה לפי שהשביל האמור [יסוד אבא] לא אתידע וכו' ולכן תמה ושאל ומאן הוא, והשיב כל איש וכו', וירצה שהוא בחינתו התחתונה שהיא נודעת בתוך הזעיר דאתקרי כל, שהכל תלוי בו, וכמש"ה (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית. ומפני שגם שאר היסודות נקראים כל אמר כמד"א (קהלת ה ח) ויתרון וגו', ולא אמר כדכתיב מפני שלהבין ראיית הפסוק צריך לימוד, והוא מה שידוע ליודעים בפסוק (משלי ג, יט) ה' בחכמה יסד ארץ, ואמרינן אבא יסד ברתא, וזהו יתרון המלכות על זעיר, שהרי בכל חב"ד חג"ת דיליה שהם עצמו דזעיר כמבואר שהם ר"ק שלו, שמתעלים להיות חב"ד חג"ת דיליה, ואין יסוד אבא מתגלה בהם אלא במקום בנין רחל, ולפי שבהתגדל זעיר נה"י שלו מתעלים לחג"ת לכן יצדק שם ארץ ברחל שהיא ממש הדום רגליו. אמנם להודיע מעלת כ"ל זה הביא פסוק (תהלים קיט, קכח) על כן כל פקודי כל ישרתי, שכל התורה היא ביסוד החכמה וכו', ואע"ג שמצוות לא תעשה הן סוד גבורות ואבא כולו חסדים, הא תנן היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כשכר מצוה, דהיינו מצוות עשה, והרי שהגבורות הם חסדים, וז"ש ישרתי, שזהו היושר שלהם. ואמר פקודי, מפני שהנודע ונגלה מאבא היא בחינת פק"ד שנאמר (לג, כג) וראית את אחורי, ומש"ה רבינו גי' תר"ג, ובבחינה זו נקראת התורה תורת חסד (רמ"ז).

¹⁰⁰ ידוע נח סודו ביסוד אבא, ונקרא בשם איש שנראה מיותר, שאם יאמר נח צדיק תמים היה די, אלא מפני שיסוד זעיר גם הוא נקרא צדיק וגם נקרא בבחינה שהוא זכר ומשפיע, מכל מקום הוא כולל חו"ג ממש, אבל יסוד אבא לו יצדק בעצם שם איש מפני שכולו חסדים, וזהו כל איש, פי' כולו איש, ולכן הוא מיסוד המלכות שיציאתה במקום גילוי החסדים וכמש"ה (ישעיה טז, ה) והוכן בחסד כסא (רמ"ז).

¹⁰¹ ירצה זה הנקרא איש צדיק או כל איש, הוא מאריה דביתא, שנאמר (משלי כד, ג) בחכמה יבנה בית, ובסוד כתר שלה שהוא בשני אורות העולים ב"ת (רמ"ז).

¹⁰² יש בחינת רחל הפנימית הנקראת כלת משה והיא הנקראת מטרוניתא בעצם (רמ"ז).
¹⁰³ ה"ס יעקב הפנימי הנבקע בתוך זעיר בסוד יעק"ב יבק"ע. ולפי שיעקב הוא מאבא לכן אמר שאבא שהוא יסודו הוא תמיד אצל המטרוניתא כבעל (רמ"ז).

¹⁰⁴ ר"ל לא"ס (יהל אור).
¹⁰⁵ ר"ל למעלה מהמדה שמדמה בה כד אסתלק אל [א"ל, ר"ל אין לו – לש"ו] מדה ותמונה לגרמיה (יהל אור).

¹⁰⁶ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

לבתר עבד מאנא רברבא כגון מאן דעבד (נ"א דחפר) חפירא רברבא וואתמלי מן מיא דנפיק מן מעיין ההיא מאנא אתקרי ים והוא מאנא תליתאה והוא מאנא רברבא אתפליג 107 לשבע נחלין (מאנין 108) כפום מאנין אריכיין הכי אתפשט מיא מן ימא לשבעה נחלין והא מקור ומעיין וימא ושבע נחלין אינון עשרה ואי יתבר אומנא (אתברו) אלין מאנין דתקיין יהדרון מיא למקור וישתארו מאנין תבירין יבשיין בלא מיא :

הכי עלת העלות עביד עשר ספירות וקרא לכתר 109 מקור וביה לית סוף לנביעו דנהוריה ובגין דא קרא לגרמיה אין סוף 110 ולית ליה דמות וצורה ותמן לית מאנא למתפס ליה למנדע ביה ידיעא כלל ובגין דא אמרו וביה במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אלו תחקור :

תרגום : אוי למי שישוה אותו לשום מדה, ואפילו מעשר המדות הללו שלו, כל שכן לבני האדם אשר בעפר יסודם, שפלים ונפסדים. אלא הדמיון שלו [הוא] כפי שלטונו על אותה המדה, ואפילו על כל הבריות, ולמעלה מאותה מדה. וכשמסתלק ממנה, אין לו מדה ולא דמיון ולא צורה.

כדוגמא שהים, שאין במים של הים שיוצאים ממנו תפיסה כלל ולא צורה, אלא שהתפשטות של המים של הים על כלי, שהוא ארץ, נעשה דמיון, ויכלנו לעשות חשבון שם, כמו המקור של הים. הרי אחד יוצא ממנו מעיין, כפי התפשטותו באותו הכלי כמו עגול, שהוא י', הרי מקור אחד, ומעיין שיוצא ממנו הרי שנים.

אחר כך עושה כלי גדול, כמו מי שעושה (שחפר) חפירה גדולה, שמתמלאת ממים שיוצאים ממעיין. אותו כלי נקרא ים, והוא כלי שלישי. ואותו כלי גדול, שנחלק לשבעה נחלים (כלים), וכפי כלים ארוכים, כך מתפשטים המים מן הים לשבעה נחלים. והרי מקור ומעיין וים ושבעה נחלים, הם עשרה. ואם ישבר האומן את הכלים הללו שתיקן, יחזרו המים למקור, וישארו כלים שבורים יבשים בלי מים.

כך עילת העלות עשה עשר ספירות, וקרא לכתר מקור, ובו אין סוף לנביעת אורו, ולכן קרא לעצמו אין סוף, ואין לו דמות וצורה ושם, אין כלי לתפוס אותו לדעת בו ידיעה כלל, ולכן אמרו בו "במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור".

(ו) עי' זהר ח"א יב ע"א : פקודא תליתאה למנדע דאית אלהא רברבא ושליטאה¹¹¹ בעלמא ולייחדא ליה¹¹² בכל יומא יחודא כדקא יאות באינון שית סטריין עלאין¹¹³ ולמעבד לון יחודא חדא¹¹⁴ בשית תבין דשמע ישראל ולכוונא רעותא¹¹⁵ לעילא בהדיהו ועל דא אחד אצטריין לארכא ליה¹¹⁶ בשית¹¹⁷ תבין ודא הוא דכתיב (בראשית א ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד¹¹⁸

– מאיר התיקון –

¹⁰⁷ ואתפליג (דפ"ו).

¹⁰⁸ מוסגר כנוסח אחר בדפ"ק.

¹⁰⁹ עי' מלואים אות. **Error! Reference source not found.**

¹¹⁰ ר"ל אפילו מה שאנו קוראין לו א"ס ג"ז מסט' דכתר, רק לפי שאין מדה גבוה מן הכתר, לפיכך אנו מייחסין לו א"ס, כמ"ש שדרך הכתובים להמשיל במדת הגבורה אריה שאג וכו' (יהל אור). פנחס רנח סע"א, ועי' תיקונים סוף תיקון כב (לש"ו).

¹¹¹ כמ"ש למטה בפקודא רביעא, למנדע דה' הוא האלקים, ושם הוא העיקר בפרטות. אבל כאן, אין רק ה' אחד ושמו אחד (יהל אור).

¹¹² שיחודא הוא בתחילה ה' אלקינו, לידע שיש ה' אלקים בעולם. ואח"כ ה' אחד, שהוא אחד. וז"ש למנדע כו' ולייחדא כו' (יהל אור). ר"ל לייחד א"ס בו"ק, וכמ"ש בהקדמה שניה של התיקון¹¹³, והוא בו' תיבות של שמע ישראל (יהל אור).

¹¹³ הם ו' קצוות ר"ל מוחין דו"ק שנכנסים בק"ש בזעיר (רח"ו). הם ו"ק דז"א, שהם עילאין יותר מו"ק דנוק' (מ"מ, יהל אור), שהן ו' רקיעין דאצילות, ושם הייחוד דק"ש, כמ"ש בפרשת תרומה ובפרשת ויקהל וכמה מקומות (יהל אור).

¹¹⁴ ר"ל, כל הו"ק ביחד, והוא בתיבת אחד, שהוא נגד היסוד ששם מתקשרים כולם כידוע (יהל אור).

¹¹⁵ ר"ל, לכוון באו"א, לקשר עמהם, ושם רק רצון בלבד, כי שם אין יד אדם שולטת, שלח תשלח את האם, מלעסוק בהם, כי שאל כו', רק הרצון לבד, לדבקם בו"ק, והוא באחד (יהל אור).

¹¹⁶ ר"ל על מ"ש "ולמעבד לון כו', ולכוונא הכל באחד, כנ"ל. ור"ל להאריך כשיעור שית תיבין הנ"ל ולעשות לון קשר חד (יהל אור). ר"ל לקשרא, ד', מלכות בו"ק, ולקבל לה ברכאן ממנו, מה שקבל מאו"א, זהו התקשרות ד' בח' [ו"ק ואו"א], ובא' טיבו דעתיקא (יהל אור).

¹¹⁷ "נ"א כשית" (נוסף בדפ"ו).

¹¹⁸ שלכן נקראת דל"ת, שהיא יבשה ממים (יהל אור).

יתכנשון דרגין דתחות שמיא לאתאחדא ביה ויראהו למהוי בשלימו לשית סטרין כדקא יאות¹¹⁹ ועם כל דא בההוא יחודא אצטריך לקשרא ביה יראה¹²⁰ דאצטריך לארכא בדל"ת דאחד¹²¹ דדל"ת דאחד גדולה¹²² והיינו דכתיב (שם) ותראה היבשה (דתתחזי) [דתחזי] ותקשר דל"ת דאיהו יבשה בההוא יחודא

תרגום: מצוה שלישית: לדעת שיש אלוה גדול ושליט בעולם, ולייחד אותו בכל יום יחוד כראוי באותם ששת הצדדים העליונים, ולעשות אותם יחוד אחד בשש התיבות של שמע ישראל, ולכוון את הרצון שלמעלה עמהם. ועל זה צריך להאריך [מילת] "אחד" בשש תיבות. וזהו שכתוב "יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד", שיתכנסו הדרגות שתחת השמים שתאחז בהן (יראה) להיות בשלמות לששה צדדים כראוי. ועם כל זה באותו היחוד צריך לקשר בו יראה, שצריך להאריך בדל"ת של אחד, שדל"ת של אחד גדולה. והיינו שכתוב "ותראה היבשה", שתראה ותקשר דל"ת, שהיא יבשה באותו היחוד.

– מאיר התיקון –

¹¹⁹ ר"ל יתכנשון דרגין, הן ו"ק הנ"ל, לאתאחדא בא"ס, אל מקום אחד ביסוד, אחד דק"ש ושם מתקשרין (יהל אור).

¹²⁰ כנ"ל בפקודא תניינא, אר"א לא אצטריך לאתנשי יראה כו', ור"ל מלכות, כמש"ו (יהל אור).

¹²¹ והוא כוונת ד' דאחד קשר של תפילין לאה שנכנסו בו ד' אלפין ד"מדת" (רח"ו), [עי' שעה"כ ק"ש ה].

¹²² ר"ל הוא רמז וסימן התקשרות בדרגין דלעילא, שאז היא גדולה (יהל אור).